

Uporaba sirutke: održivo iskorištenje i smanjenje štetnog utjecaja na okoliš

SAŽETAK

Mliječna industrija proizvodi velike količine sirutke kao nusproizvoda, što je dovelo do značajnih ekoloških problema zbog velikog udjela organske tvari koju ona sadržava. Tijekom posljednjih desetljeća proučavane su mogućnosti ekološki i ekonomski učinkovitijeg iskorištenja sirutke, prvenstveno za pretvaranje neželjenih krajnjih proizvoda u vrijednu sirovinu. Održivo upravljanje sirutkom uglavnom je usmjereno na biotehnološke i prehrambene postupke razvoja proizvoda s dodanom vrijednošću, kao što su prah sirutke, proteini sirutke, funkcionalna hrana i pića, jestivi filmovi i obloge, mliječna kiselina i druge biokemikalije, bioplastika, biogoriva i slični vrijedni bioproizvodi. Ovaj članak daje pregled održivog iskorištenja sirutke i njezinih sastojaka, uzimajući u obzir nove pristupe pročišćavanju i integrirane procese za pretvaranje sirutke ili laktoze te proteina sirutke u proizvode s dodanom vrijednošću.

Ključne riječi: uporaba sirutke, proteini sirutke, uporaba laktoze, biorafinerije